

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶ / ۰۷ / ۰۴

ولي الله ملكزی

حریم خصوصی و فرهنگ مضر مداخله گری

بر بنیاد سرشت فطری، انسان موجودی مستقل، با عزت، دارای حق زندگی، اندیشه، عقیده و انتخاب شخصی است. برای پاسداری از همین حقوق در دین و قانون مفهوم «حریم خصوصی» شکل گرفته است. حریم خصوصی به قلمرو زندگی فردی، باورها، روابط، تصامیم و نهفته های هر انسان گفته می شود که هیچ کس بدون اجازه حق مداخله در آن را ندارد. البته نباید فراموش کرد که سلطه جویی، شتاب زدگی، هوس، خود نمایی و دخالت بی جا در امور دیگران، از جمله گرایش هایی است که گویی در خون ما جریان دارد و بسیاری اوقات مهار آن آسان نیست.

مداخله، خواه در سطح فردی باشد و خواه در سطح اجتماعی در اصل یک ذهنیت بیمار، فرهنگ زیان بار و نماد بدبختی است. هرچند این پدیده در همه جا وجود دارد، اما در جوامع ما ریشه دوانده و جایگاه محکمی یافته است. از دیدگاه روان شناسان، کسانی که بیش از حد در کار دیگران دخالت می کنند، معمولاً افرادی هستند که سطح آموزش پایین تری دارند، در محیط محروم رشد یافته اند، دچار عقده های روانی اند، گرایش های افراطی مذهبی دارند و یا هم توان دیدن شادی و کامیابی دیگران را ندارند. چنین رفتار احساسات و عزت نفس افراد را آسیب می زند، میان دوستان و همسایگان فاصله ایجاد می کند و روابط مبتنی بر احترام متقابل را تضعیف می کند.

از آنجا که هر انسان طبیعت جداگانه، خواسته ها و گرایش های ویژه خود را دارد، باید به انتخاب شخصی، آگاهی و سلیقه هر فرد، از جمله در امور عبادت و عقیده احترام گذاشته شود. دادن مشورت های بی جا و شریک دانستن خود در هر موضوعی، نشانه گستاخی و غرض ورزی است. مداخله، چه میان اعضای خانواده و همکاران اداره باشد و چه در سطح ملت ها و کشورها، همواره پیامد هایی تلخ، ناخوشایند و گاه جبران ناپذیر به همراه دارد. در جوامع عقب مانده، فقیر و مذهبی مانند جامعه ما، که بسیاری از مردم بیکارند و وقت خود را بیهوده سپری می کنند، نه تنها درباره لباس، مو یا کفش رهگذران اظهار نظرهای منفی و تمسخرآمیز می کنند، بلکه همین رفتار را نشانه کمال و مردانگی می پندارند.

در اسلام، حکم شرعی و جایگاه ریش و دستار بر همه روشن است. من (ملکزی) شاگرد رشته تاریخ هستم هرگز در هیچ منبعی نخوانده ام که پیامبر اکرم (ص)، یا خلفای راشدین، یا در دوران ۹۰ ساله خلافت اموی و ۵۲۴ ساله خلافت عباسی، کسی را به گذاشتن ریش یا بستن دستار مجبور کرده باشند. زیرا عبادت در دین بخشی از حریم خصوصی انسان است و رابطه ای میان بنده و پروردگار به شمار می رود. قرآن کریم مسلمانان را از اجبار، بدگمانی و دخالت بی مورد در امور شخصی مردم باز میدارد و در جوامع پیشرفته نیز برای پاسداری از آزادی های فردی قوانین مشخصی وضع شده است که متخلفان بر اساس آن مجازات می شوند.

پیامبر اکرم (ص) درباره ویژگی های یک مسلمان نیکوکار به یاران خود فرمودند: «از نشانه های مسلمان نیک آن است که از دخالت در کارهایی که به او مربوط نیست، خود داری می کند» ارزش های دینی ما بر اصل حقوق فردی تأکید فراوان دارند. دین دیدگاه سیاسی، فرهنگ، سنت ها، هنرها، لباس، خوراک، معاشرت و استفاده از تلفن هوشمند همگی از جمله انتخاب ها و سلیقه های شخصی هر انسان اند که به عنوان حقوق مدنی باید محترم شمرده شوند. از همین رو، کسانی که پیوسته در امور دیگران مداخله می کنند، معمولاً مورد طرد جامعه قرار می گیرند، دیگران از آنان فاصله می گیرند و در جامعه منزوی و تنها می مانند.

تحقیقات نشان می دهد افرادی که به حریم خصوصی دیگران احترام می گذارند، معمولاً اعتماد به نفس بیشتری دارند، از سلامت روانی بهتری برخوردارند و روابط سالم و متعادلی با دیگران حفظ می کنند. بالمقابل، دخالت بی جا در امور شخصی دیگران بر شخصیت، احساسات و آرامش روانی افراد تأثیر منفی می گذارد و زمینه افزایش فشارهای روانی را فراهم می سازد. احترام به حریم خصوصی و پرهیز از مداخله های غیرضروری، از مهم ترین پایه های روابط

سالم میان انسان ها به شمار می‌رود. انسان همواره در جستجوی هدف و سرگرمی مفید است؛ اگر زمینه فعالیت های سازنده و سودمند برای او فراهم نشود، احتمال گرایش او به رفتارهای نادرست و زیان‌بار از جمله دخالت بی جا در امور دیگران افزایش می‌یابد.

چه نیکو خواهد بود اگر ما، چه به عنوان یک فرد و چه به عنوان یک نظام، نخست رفتار و کردار خود را در آیین شریعت و سپس در ترازوی قوانین موضوعه بسنجیم تا دریابیم که آیا اخلاق، موضع گیری و رفتار ما واقعاً با دین و قانون تطابق دارد یا خیر؟ برای ساختن جامعه ای پویا و نیرومند، لازم است به جای فرهنگ سرزنش و مداخله، فرهنگ اعتماد متقابل، بردباری و پاسداری از حریم خصوصی دوستان و هموطنان را گسترش دهیم. هر انسان مالک سرنوشت و تصمیم های زندگی خویش است و دیگران وظیفه دارند به انتخاب فردی و آزادی طبیعی او احترام بگذارند. پس بیایید هم خود زندگی کنیم و هم بگذاریم دیگران نیز زندگی کنند و از آن لذت ببرند.

توجه: اگر خوانندگان گرامی فرصت و علاقه داشته باشند، می توانند سایر نوشته ها و مصاحبه های ولی الله ملکزی را در صفحه فیسبوک و چینل یوتیوب ایشان مطالعه و مشاهده کنند. لطفاً، به این نام و عنوان مراجعه نماید:

Wali Malakzay

[د لیکوال نوری لیکنی په دی لینک کی ولولی](#)